

دوصل توری-Konjunksjoner

دوصل توری دارتباط وظیفه اجرا کوي،خو زیات د دوو جملو په منځ کې دارتباط او تړون دپاره راځي. د عطف توري دادي: «او،یا،بیا،هم،پسې» او نور.

په جملو کې داسې ویل کېږي.

توریالی پاتې شو او زه راغلم.اول مې پر کره بیامې مرکړه یا لویو غروته ځه یا لویو کوروته. هم خرما هم ثواب. اول زلمی ځي پس توریالی ځي.

د عطف توری/Subjunksjoner

د عطف توری د دوو نامکملو جملو دارتباط وظیفه اجرا کوي.

په پښتو کې ځینې توري سربیره په خپلو خاصو ماناگانو د عطف کار هم ځني اخیستل کېږي لکه:«بل، ترڅو، سره ددې، په تېره، که، له سربیره، که څه هم، لکه چې» او نور. مثالونه دادي:

یو مې دلبر ځي بل رانه زړه وړي. زړه مې په دا وړي ، څه دلبر نوی.

زه پروڼ راغلي وم، لکه چې په کور کې نه وي.

باران ږیر وشو سره ددې هوا گرمه ده.

تاته ودرېدم که نه اوس به رسېدلی وم.

لرگی هروخت ضروري دی په تېره په ژمي کې.

کار ډېر کوم،خو څوک نه خوښېږي.

Konjunksjoner

Konjunksjoner (sideordningsord) er bindeord. En konjunksjon binder sammen like ord, setningsledd eller setninger. Vi har fem konjunksjoner som kan binde sammen like setninger:

1. Og bruker vi når vi legger til mer informasjon.

Eksempel:

- Jeg er glad i deg, og jeg vet at du holder av meg.

2. Men bruker vi når vi skal vise en motsetning.

Eksempel:

- Per fikk karakteren 3 på prøven, men det var han ikke fornøyd med.

3. Eller bruker vi når vi har et valg.

Eksempel:

- Vil du ha kaffe, eller skal jeg hente litt surmelk?

4. Så viser konsekvensen av noe, hva noe fører til.

Eksempel:

- Sykkelen punkterte, så han nådde ikke fram til første time.

5. For bruker vi når vi skal fortelle årsaken til noe, for eksempel hvorfor noe skjer.

Eksempel:

- Jeg kommer ikke på korpsøving i dag, for Mona har lånt tubaen min

.

Subjunksjoner

Subjunksjoner er ord som innleder leddsetninger.

Av leddsetninger har vi tre hovedtyper:

- 1- Substantiviske: at –setninger og indirekte spørresetninger (indirekte tale og tanke)
- 2- Adjektiviske: som-setninger
- 3- Adverbial: om tid, årsak, følge, hensikt, vilkår, motsetning og sammenligning.

Subjunksjoner for substantiviske leddsetninger.

at	Han fortalte at han nettopp hadde giftet seg.
om:	Han spurte om hun ville være med på kino.
hav/hvor	Han visste ikke hva han skulle si. Hun spurte hvor mye klokka var.

Spørreord fungerer som subjunksjon.

Subjunksjoner for adjektiviske leddsetninger.

Som:	Hun har en venn som elsker å kjøre slalåm. jeg har lest boka (som) jeg fikk i går.
------	--

Subjunksjoner for adverbiale leddsetninger.

Tid:	Da, når, før, etter at, mens, siden, idet, i det samme, samtidig som	Jeg kan rydde i stua mens du lager middag. I det samme jeg våknet, ringte det på døra
Årsak:	Fordi, ettersom, siden	Ettersom Ali er syk, må vi utsette møtet.
Følge:	Slik at, så, så-at	Hunden gjødde slik at alle våknet.
Hensikt:	For at, slik at, sånn at, så	Hun gjemte bildet for at ingen skulle se det.

Vilkår:	Hvis, dersom, så, sant, om, bare	Dersom jeg får tid, kommer jeg I kveld.
Motsetning:	Enda, selv om, til tross for at	Enda hun bare er fem år, har hun lært å lese.
Sammenligning :	Enn, som om, like-som, jo-jo, jo-desto, dess-dess	Hun løp som om det gjaldt livet. Jo mer han strevde, dess sintere ble han.

Så بیا/له دې وروسته/ډېر/چې/خو/تر هغه پورې چې/ د لیدل فعل هم معنا ورکوي

En svært vanlig subjunksjon er så, den brukes flere sammenheng.

- 1- Følge: Hun skalv så hun ikke kunne snake.
- 2- Følge: Det gjorde så vondt at hun skrek.
- 3- Hensikt Liv tok på seg regnefrakk så hun ikke skulle bli våt.
- 4- Sammenligning: Det var ikke så vanskelig som jeg trodde.
- 5- Tid: Jeg kommer til å husked et så lenge jeg lever.

I tillegg kan så være verb, adverb og konjunksjon.

Kilder:

Eva Høgberg, håndbok i grammatikk og språkbruk, norsk for innvandrere, 2010.

Sediqullah reshtin, pashto grammar (1994) Peshawor, khaibar bazar.

<https://www.ressurssidene.no/web/PageND.aspx?id=99109>